

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 1. Qua ratione cor emolliatur & extricetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

rubrum, Christi sanguine tinctum pro tuis peccatis; & ut te ab eis munda-
ret, effuso. Cum igitur cœlestis hic tuus medicus horrendam aded amari-
tudinē, ut tuis infirmitatibus mederetur, gustavit: quid multum erit, si & tu
particulam aliquam delibes, ut sanitati restituaris? non hoc mare ingre-
dis, ut in eo moriaris; sed ut viuas: nam peccato mori, est Deo viuere. nec
semper tibi in mari est permanendum: sed per illud ad terram promissionis
transeundum. Breui tempore labor hic finietur; eiusque fructu citò dele-
ctaberis. His & similibus alijs rationibus, quas Deus suggerit confessario,
dāns vim & virtutem eius verbis, animum ille poenitentis erigit; manum-
que operi admouens ad aggrediendum impellit: ut timorem deponat. Et
tantus nonnunquam est lacrymarum, & singultuum feruor, quem Domi-
nus noster poenitenti tunc communicat, ut Sacramenti efficacitatem illi
manifestet: ut omnes repugnantia ac timores, quibus antea conuictabatur,
quasi submersi esse videantur. & ipsi met hostes clamare videntur, sicut tūc
Aegyptij: *b fugiamus Israel: Dominus enim pugnat pro eis contra nos.* & cita re-
uera est, pugna enim, quæ in Sacramento agitur, verè est pugna Dei: siquidē
ipsius causa suscipitur. & ipse ad pugnandum exit pro nobis, datque forti-
tudinem necessariam, ut gloriolam reportemus victoriam, & evanescant
tentationes, quæ nos ab huius Sacramenti vsu prohibebant. & ut magis nūc
eius frequentatione delectemur, quam ante illud fugere studebamus.

§. 1. *Quaratione cor emolliatur & extricetur.*

ALIA tentationes ac difficultates non minus importunæ affligere
solent poenitentes, etiam qui libenter ad confessionem accedunt; *du-
ritia* scilicet cordis, quam secum afferunt: ut potè sine dolore & sensu pecca-
torum suorum: aut quia nō satis proprium, viuumque sibi formant concep-
tum aut estimationem peccati lethalis; nec satis assequuntur supplicia, quæ
illud promeretur; nec bona, quæ destruit; nec iniuriā, quam infert Deo: aut
quia cor hominis vehemēti aliqua passione vincitū tenetur; aut inordinata
alicui sensuali affectioni, cupiditati, aut vindictæ sese tradidit. & quamuis
hinc deserere eam vellent; ut cum fructu confiterentur: inde tamen non se
satis expediunt, aut statuunt id efficaciter velle. Sed in his etiam difficul-
tibus solet Dominus noster Sacramenti virtutē ostendere; & corda etiam
saxi duriora emollire, ac reddere teneriora. iaciendo illis inspirationes
aliquas, cum sua peccata manifestant; aut verbis ipsorum Confessariorum,
quæ diuinæ omnipotentia sunt instrumenta, ad huiusmodi mutationes fa-
ciendas. quemadmodum Moyses eadem a virga, qua mare rubrum diuisit,
percutit, mandante Deo, *petram* durissimam, & *b egressæ sunt ex ea aqua
largissima*: per quam aquam (ait S. Gregorius Nyssenus) significari poeniten-
tiam, ex qua viua gratia aqua fluit, in virtute c *petra* viua Christi Domini,

b Exod. 14
15.

i.
Duritia
cordis.

a Exod. 17. 5
b Num.

20. 11.
Lib. de vita
Moyses, seu
de vita per-
fecta c. 1.
or. 10. 4.

d Ioan. 7. 38.
e Cap. 4. 14

e Num. 20. 8
Sacerdotes
orient.

f Num. 20.
6. 11.

Timor.

g Eccl. 3. 27.

Amor.

Crux Christi.
Serm in se-
ria. 5. maio-
ris hebdom-
h Matt. 27.
52.

2.
i Isa. 59. 1.
Perseueran-
tia.

k Marc. 14.
72.

l Luc. 22. 5
Tract. 1. c. 12

m Job. 28. 6
1. 3. 4.
1. 6. 3. & 4

qui nostri remedij causa percussus est in cruce. Est enim adeo potens eius virtus, vt ex cordibus petra durioribus d *profluere* faciat, *aquas viuas*, & *fontemq;* illius *aqua*, quæ *saltu in vitam æternam*. dicit enim confessarijs, quod olim Moyse, & Aaron dixit: *e loquimini ad petram* & *illa dabit aquam*. Ad duas petras loqui debent Confessarij, vt voti compotes fiant. *Primum* ad petram viuam Christum D. N. humiliter supplicantes, vt cor illud durum emolliat, gratiaque sua aquam ei largiri dignetur: quem admodum Moyse & Aaron primum preces ad Deum fuderunt, dicentes: *f Domine Deus aperi populo huic thesaurum, fontem aqua viua*. Collocata verò fiducia sua in Saluatoris ipsius misericordia, debent mox ad duram peccatoris petram loqui: *bis* eam *virga percutientes*: proponentes scil. duplex genus rationum, timoris, & amoris. **TIMORIS** erunt reuocando illis in memoriam mortem, iudicium, infernum, & reliqua temporalia & æterna supplicia, quæ Deus rebellibus, durisque cordibus minatur; & periculum, in quo versantur in ea incidendi: propterea enim Ecclesiasticus dixit: *g cor durum male habebit in nouissimo: & qui amat periculum, in eo peribit*, absque vilo remedio. **AMORIS** rationes erunt: proponendo illis æterna præmia, beneficia diuina, spiritualia & temporalia bona, quæ Deus suis amicis communicat; & super omnia percutient corda virga *Crucis Christi*: proponentes eis: quanta passus ipse fuerit pro nostris peccatis: passionis enim Christi memoria vsque hodie (vt S. Bernardus ait) *h terram mouet, petras scindit, aperit monumenta*: quia facit tremere & emollescere terrena, & dura corda: *tremant* scilicet iudicia Dei, *scindantur* contritione; confessione verò *aperiantur*: vt ad nouam resurgant vitam.

CVM igitur *i non sit abbreviata manus Domini* nec passionis Christi D. virtus hebetata: non est cur abiiciatur fiducia, quod hos effectus per confessarium sit in hoc Sacramento effectura. Quemadmodum tamen Moyse, etiam primo ictu non eduxit aquam ex petra, non propterea animum & confidentiam abiiecit, sed secundum adhibuit ictum: & tunc erupit aqua valde copiose: ita etiam non abiiciet animum Confessarius, si prima ratio, quam attulerit, cor penitentis non emolliuerit: sed addenda est secunda, & tertia: quia cum ipse minus cogitauerit, adert **DEVS**, qui interno ictu erumpere faciat fontem lacrymarum. Nam neque Petrus ad primum galli cantum conuersus est; sed ad secundum *k recordatus verbi quod dixerat ei Iesus*: à quo tunc interius tactus, *l senuit amare*. Quid igitur aliud sunt verba, & monita Confessarij, nisi (quod supra insinuauimus) galli cantus, qui sopore oppressum peccatorem excitat; & cor eius durum emollit, non propria virtute, sed illius Domini, qui dixit: *m quis dedit gallo intelligentiam?* **DEVS** est ait S. Gregorius) qui Concionatori & Confessario inspirat verba dicenda, & modum siue actionem indicendo: vt vtilitatem penitentibus afferant.

rant.

rant. Neque enim eadem rationes & verba sunt omnibus dicenda, nec eadem ratione & modo: sed iuxta poenitentis dispositionem, & necessitatem. Et quemadmodum gallus media ipsa nocte fortiorem & longiorem edit vocem; mane breuiorem & molliorem: ita peccatoribus, maioribus miserijs immerfis rationes sunt proponenda, quæ timorem & terrorem incutiant: vt ita excitentur; alijs verò maiorem rerum Dei lucem habentibus, satis erit insinuare molliores aliquas suauioreque rationes. Vniuersim tamen eum ordinem merito seruabunt, dum cor duru pulsant: vt etiam si primi pulsus, & ictus sint ex rationibus, quæ timorem incutiant: addantur tamen etiam alia, quæ excitent amorem: aqua enim contritionis non facile erumpit ad primos illos ictus, nisi accedant secundi: & vtrique conferunt ad infirmorum vulnera curanda: applicando scilicet, exemplo pij n *Samaritani*, *vinum*, quod mordet; & *oleum*, quod lenit.

ALIAS difficultates habet ipsa Confessio: quia interdum, quamuis cor fit iam tenerum: est tamen ita intricatum, vt non sciat se expedire, & aperire quæ habet: siue id proueniat ex ignorantia rerum aliquarum, quas nõ intelligit; aut quia illa sunt multæ, & ex seipsis obuolutæ, & intricatæ: aut denique, quia passio & affectus facile in rebus proprijs iudiciu rationis obfuscat. ideoq; cælesti auxilio & fauore ad eas extricandas, & explicandas est opus. Propterea enim ipse Dominus dixit: *o prauum esse cor omnium, & inscrutabile: quis agnoscat illud: ego Dominus scrutans cor, & probans renes*: hoc est examinans occultissima quæque. Id quod solet Deus in hoc Sacramento per ipsos Confessarios efficere: quibus cæleste lumen largitur, vt conscientias extricare & explicare possint, ad sanandum. Ad eos enim pertinet aperire etiam *duos illos libros*, ex quibus iudicium hoc peragitur: librum scilicet *legis*: cuius partem, quæ poenitentem concernit, iuxta illius statum & officiu, declarant; simul adiuuantes eum, ad librum suæ *conscientiæ* aperiendum: interrogando, quæ ad rem esse iudicabunt; eiusque dubijs respondendo, & rationibus cõuincendo: vt à suis erroribus ille discedat. Nam quemadmodum tempore Iosue p *Sacerdotes cum tubis Iubilei, & populus cum armis suis*, ex mandato Dei, *circumierunt ciuitatem Iericho sex diebus: septimo vero die, cum Sacerdotes clangerent buccinis, & totus Israel vociferaretur, muri ciuitatis illico corruerunt; & statim ascendit vnusquisque per locum, qui contra se erat: & ceperunt ciuitatem, & interfecerunt omnia, quæ erant in ea: & urbem ipsam, & omnia quæ erant in ea succederunt*. Ita ad expugnandum cor aliquod irretitum, cuius muri sunt peccata, habitatores verò *passiones & cupiditates*: necesse est, conuenire *Sacerdotes & poenitentes*; & septies ac sepius conscientiam illam circumire, inuestigantes, quicquid in ea latet *septem peccatorum capitalium*, & circumstantiarum eorum: ita vt nihil supersit occultum, quando autem post hoc examen illa om-

Discretio.

Vinum &
oleum.
n. Luc. 10. 34.

3.

Iere 17. 9.

Confessarij
illuminant
poenitentē.p. Iosue 6.
6. &c.Peccata
muri.Passiones
ciuitatis.

*Pœnitentis
clamor.*

*Sacerdotis
buccina.*

*Castrorum
acies orde-
nata.*

*In Spec. di-
cip. p. 2. c. 3.*

*Conscientia
manifesta-
tio.*

*Collat. 2.
cap. 11.*

*S. Petri
consilia.*

*Epist. 1. ad
Iacob. frat.
Domini.
Vide Canif.
c. de Confess.
S. 5.*

nia innotuerint: debent pœnitentes os aperire, & magno tenlu ea conite-
ri: ipsi verò Confessarij *buccinis* clangent iubilæi, proferentes scilicet sen-
tentiam absolutionis: cuius virtute muri corruunt, & peccata evanescent.
Hoc verò impedimento adedè difficili sublato, liber patet ingressus ad cor-
illud; & iugulandos omnes eius habitatores, qui viui supererant; abscindē-
dos scilicet habitus & consuetudines vitiorum, passiones ipsas, & effrenes
cupiditates, ad succendenda quæcunque earum erant occasiones, & fomē-
ta. Cum gratia enim Sacramenti, quæ peccatorum murum euertit, ingreditur
virtutum moralium & infusarum agmen, sequentium ducem suam *chari-
tatem*: quibus omnibus prælium incundum est contra omnia vitia, & passio-
nes; vnaquaque earum rectà tendente ad vincendum, & mortificandum vi-
tium sibi contrarium.

Ad hoc etiam, auxilium præstant Confessarij, non solum absolutionis
sententiâ, sed *exhortationibus* etiam, monitis, & consilijs, quæ suggerunt
aduersus tentationes; alijsq; medijs, quæ ad passiones vincendas adhibent,
& applicant: Nam hæc verba buccinæ sunt, quæ hostes terrent: milites ve-
rò, contra illos tendentes, animant. Ac propterea (vt S. Bonaventura mo-
net) in confessione, dum aperiuntur culpæ; licet etiam referre Confessario
internas & externas tentationes nobis importunas: valdè enim horrent
dæmones, ac tremunt, si eas Confessario pœnitens aperiat, & DEVS D. N.
Confessarium adiuuat, ac dirigit: vt apta & ad rem accommodata reme-
dia, ad eas vincendas, adhibeat. Et quemadmodum humilis peccatorum
Confessio pœnitentem disponit, vt DEVS illa remittat: ita humilis tenta-
tionum manifestatio multum confert ad hoc, vt DEVS illas remoueat, aut
copiosorem det gratiam ad eas vincendas; humilitatem & fidelitatem eas
manifestantis earundem victoria remunerando: quemadmodum Sanctus
quidam senex Serapion affirmavit, qui, (vt refert Cassianus) cum esset iu-
nior, graui gulæ tentatione pulsabatur: quam dum Abbati suo aperuisset,
respondit Abbas: confide fili: absoluit te ab hac captiuitate, etiam me ta-
cente, Confessio tua. Id quod prodigioso quodam signo DEVS ipse com-
probavit: cum enim Abbas loqueretur, eccelampas accensa de sinu Sera-
pionis procedens, ita locum repleuit odore sulphureo, vt vehementia for-
toris ipsius vix in eo residere eos permitteret: quæ lampas testimonio fuit
ardentis prius in eius corde passionis: quæ ita fuit extincta, atque in perpetuum
conspira: vt non solum postea non senserit, se ea passione pulsari:
sed neque amplius venerit in memoriam. Hanc admonitionem aliasq; ad-
mirandas dabat S. Apostolus Petrus fidelibus (quemadmodum S. Clemens
eius discipulus refert) his verbis: Instruebat B. Petrus, actus suæ vitæ omni
hora custo dire, & omni loco Deum respicere: cogitationes malas cordi suo

adue-

aduenientes mox ad Christum allidere, & Sacerdotibus Domini manifestare. In his tribus consilijs summa consistit totius perfectionis vitæ spiritualis. ideoque merito ea hic coniunxi.

§. 2. *Qualis esse debeat Confessarius.*

EX dictis facile conijci potest, quanti referat bonum eligere Confessarium, *scientia, & conscientia*, ut dicitur, sapientem & sanctum. Nam licet in alijs Sacramentis non multum noceat suscipienti, quod eorum minister ignarus sit, aut improbus; modò veram formam & materiam nouerit, in quibus eorū essentia consistit: In Sacramento tamen poenitentiae, quod fit in forma iudicij, plurimum refert, iudicem esse sapientem & rectum: *sapientem*, ut causas nouerit iudicandas, & peccatorum grauitatem cum omnibus circumstantijs *rectum*, ne humanis respectibus, aut temporalibus lucris flectatur: & ne passione aliqua aut inordinato affectu excæcatus, licere iudicet, quod non licet; aut contra: aut absolutionem tribuat indigno, ex quo facile proueniet vtriusque damnatio: nam *a si cæcus cæco ducatum præstet, ambo in foveam cadent.* Nam Confessarius peribit ob malè præstitum officium; & poenitens remanet in suo peccato, ob defectum dispositionis ad Absolutionem recipiendam. Et qui existimat se absolutum, in maiori versatur periculo: quia non aget de nouo remedio querendo.

PLVRIMVM præterea refert, eum esse sapientem, sanctum, strenuum & expertum. non enim eius officium finitur absolutione peccatorum: sed debet etiam esse Magister & Dux animarum; & Medicus infirmitatum internarum, quæ ex peccatis oriuntur: debet nosse remedia cõuenientia applicare: cautus esse in reprehendendo, in poenitentijs iniungendis, in bonorum operum exercitijs consulendis; & rebus alijs, de quibus mox dicemus. Ad quæ omnia multum iuuant, scientia, virtus, & experientia. Et quamuis DEVS prouidentia suâ, Cõfessarij & Magistri spiritualis defectus suppleat, quando prudenter, & bona intentione eligitur: quia sufficiens & aptus existimatur: si tamen negligenter, nullaque ratione habita, an sit aptus nec ne? aut certè studio is eligatur: qui blandiri nouerit, & auribus seruire; seque tuo palato accommodare. non erit mirum, si DEVS permittat, eum decipi, teq; decipere: quæ admodum per Ezechielem Prophetam minatus est: *b Homo de domo Israel, qui posuerit immundicias suas in corde suo, & venerit ad Prophetam interrogans per eum me, cupiens per eum voluntatem meam cognoscere: ego Dominus respondebo ei in multitudine immundiciarum suarum, permittens Prophetam errare, & illum decipere. & iuxta iniquitatem interrogantis sic iniquitas Prophetæ erit: c & si populus parietem ex crudis lateribus adificat, Prophetæ vero limit eum luto absque paleis, ego imbre inundantem & prægrandes lapides dabo desuper irruentes, ut cadat: & complebo indignationem meam in pariete, & in eo quo limit eum*

absque

Confessarius sapiens sit & rectus.

a Mat. 15. 14
Luc. 6. 39.

Confessarij delectus.

b Ezech. 14
4. 9.

c Ezech. 13
0.
S. Greg. 18.
Moral. c. 14.